

**Uchwała Nr LII/335/10
Rady Gminy Orchowo
z dnia 28 października 2010r.**

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Orchowo na lata 2010- 2020.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U z 2001r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Orchowo na lata 2010 – 2020r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Orchowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Hieronim Adamczyk

Załącznik do
Uchwały Nr LIII/335/10
Rady Gminy Orchowo
z dnia 28 października 2010r.

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
na terenie
Gminy Orchowo
na lata 2010 - 2020**

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszania jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Orchowó na lata 2010 - 2020**, zwany dalej **Programem**. Zawiera on: podstawy prawne działania, zasady działania, cel główny i cele szczegółowe, wymienienia realizatorów i adresatów Programu, instytucje i organizacje współpracujące. Cele, działania i zadania Programu będą podlegać ewaluacji i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

I. Podstawa prawna Programu

- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dn. 29 lipca 2005 r. (Dz.U.Nr 180 poz. 1493 z 2005 r. ze zm.)
- Ustawa o pomocy społecznej z dn. 12 marca 2004 r. (tekst jednolity z dn. Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.)
- Gminna Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Orchowó na lata 2008 –2015 – Uchwała Nr XXVII/183/08 Rady Gminy w Orchowí z dn. 27 grudnia 2008 r.

II. Zasady działania Programu

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie Program oparty jest na zasadach:

1. wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwom,
2. jawność działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby,
3. szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

III. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Zmniejszenie rozmiaru przemocy w rodzinach z terenu Gminy poprzez:

- a) systematyczne pogłębianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinach,
- b) zwiększenie dostępności pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie i skuteczności ochrony ich praw,
- c) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- d) łączenie i koordynowanie działań lokalnych tj. sektora publicznego i organizacji pozarządowych,
- e) podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- f) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie.

IV. Działania i adresaci Programu

Cele będą realizowane poprzez następujące działania:

- ✓ *uprzedzające* tj. diagnoza, informacja, edukacja kierowane do ogółu mieszkańców gminy, w tym także do osób zajmujących się zawodowo pomaganiem osobom potrzebującym,
- ✓ *interwencyjne* tj. opiekuńcze, kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie, oraz pouczające i izolujące kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- ✓ *wspierająco -terapeutyczne* dla osób uwięzianych w przemoc domową (ofiara, świadek, sprawca),
- ✓ *działania edukacyjno - korekcyjne* dla osób funkcjonujących w środowisku dotkniętym przemocą domową.

V. Założenia Programu

- ✓ zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Gminy Orchowo wobec zjawiska przemocy,
- ✓ promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy,
- ✓ edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie.

VI. Realizatorzy Programu

Głównymi realizatorami Programu są: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orchowcie, Urząd Gminy Orchowca, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, służba zdrowia, organizacje pozarządowe, kościoły, lokalne media.

VII. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Jeszcze do niedawna uważano, że przemoc domowa występuje rzadko i wyłącznie w rodzinach patologicznych, a agresję pomiędzy członkami rodziny uważano za jedną z wielu normalnych form zachowania w codziennym życiu. Historycznie rzecz ujmując, przemoc stosowana przez dorosłą osobę wobec bliskich (w tym dzieci), postrzegana była jako akceptowany sposób sprawowania nad nimi władzy i kontroli. Na gruncie prawa i polityki społecznej podejmowano próby wyróżnienia przemocy społecznie akceptowanej (dopuszczalnej) i nadużywania przemocy czy „niewłaściwej” przemocy w rodzinie, co znacznie utrudniało wszelkie próby zajęcia się tym problemem.

W Polsce dostrzeżono zjawisko przemocy w rodzinie i zaczęto je traktować jako problem społeczny w latach 90-tych przy okazji modernizacji leczenia odwykowego.

Definicja przemocy

Przemoc w rodzinie może być rozpatrywana w ramach różnych koncepcji teoretycznych. E. Bielawski – Batorowicz i L. Golińska mówią o trzech ujęciach, a mianowicie o koncepcji społeczno – historycznej, systemowej i psychopatologicznej. Przyjęcie każdego z powyższych ujęć ma istotne konsekwencje. Rzuca to nie tylko na sposób analizowania zjawiska przemocy i założenia teoretyczne dla badań w tym zakresie, ale także nie pozostaje bez wpływu na działania praktyczne podejmowane wobec sprawców i ofiar przemocy.

Przemoc jest zjawiskiem wieloaspektowym, a rozmaite sposoby wyjaśnienia przyczyn przemocy są użyteczne głównie, dlatego że podkreślają różnorodność czynników uwikłanych w występowanie przemocy domowej. Zbytne uproszczenie powoduje, że rozwiązanie tego problemu wydaje się nadzwyczaj łatwe, np. „alkoholizm powoduje występowanie przemocy”. Tymczasem praktyka i wiedza wskazują, że przemoc występuje zarówno w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym jak i wolnych od niego. Większość osób nadużywających alkoholu, które pod jego wpływem stają się agresywne wobec członków

własnej rodziny, przyznaje się do stosowania przemocy również na trzeźwo. Alkoholizm nie jest przyczyną przemocy, ale występującym z nią uwarunkowaniem, podobnie jak wiele innych zjawisk. Niedoskonałości wyjaśnień odwołujących się do pojedynczych czynników doprowadziły do opracowania „modelu psychospołecznego”, który integruje socjologiczne i psychologiczne ujęcie przemocy w rodzinie (K. Browne i M. Herbert „Zapobieganie przemocy w rodzinie”, Warszawa, s.50).

Definicja zawarta w art.2 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, że przemoc w rodzinie to „**jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt.1 ustawy, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą**”. Definicja ta nie wyczerpuje wszystkich znamion przemocy, nie mieści się w niej przemoc ekonomiczna.

Przemoc ma różne aspekty i oblicza:

- jest procesem, gdyż nie pojawia się znenacka i tworzy cykle,
- ma tendencje do powtarzania się i rzadko jest jednorazowym epizodem,
- toczy się w wymiarze dominacji i uległości , gdyż osoba stosująca przemoc (potocznie zwana sprawcą) dąży do uzyskania totalnej dominacji nad osobą doznającą przemocy (potocznie zwaną ofiarą),
- nie jest zjawiskiem niezależnym od udziału człowieka co oznacza, iż jest on zdolny do radzenia sobie ze złością, która czyni go sprawcą („nie mogę, to jest silniejsze ode mnie”, używane przez sprawców jest maską dla „nie chcę”),
- odpowiedzialność zawsze jest po stronie sprawcy niezależnie od tego co zrobiła ofiara,
- przejawia się w różnych formach,
- niektóre przejawy grożenia przemocą są w istocie aktami przemocy.

Rodzaje i typy przemocy

Szerokie ujęcie problemu pozwala wyodrębnić:

- typ przemocy, w której sprawcami są dorośli: *przemoc wobec partnerki/a, przemoc wobec dziecka,*
- typ przemocy, w której sprawcami są dzieci: *przemoc wobec rodziców, przemoc wobec rodzeństwa,*

- typ, w którym sprawcami mogą być dorośli i dzieci: *przemoc wobec osób w podeszłym wieku*.

Odzwierciedla to fakt, iż wzorce agresywnego zachowania mogą być przekazywane z pokolenia na pokolenie.

Świat jest przepełniony przemocą, która ma różne oblicza, gdyż dotyczy różnych sfer działalności człowieka. Najczęściej mamy do czynienia z jej dwoma odmianami: fizyczną nazywaną również „gorącą” oraz psychiczną nazywaną „zimną”. Spotykamy się także z podziałem przemocy dodatkowo na seksualną, ekonomiczną, a niektóre źródła mówią o przemocy społecznej i politycznej. Przemoc fizyczna i psychiczna (emocjonalna) są w istotny sposób ze sobą powiązane, oparte są bowiem na potrzebie kontroli i dominacji. Epizody przemocy fizycznej mogą być rzadkie, za to formy przemocy emocjonalnej na ogół zdarzają się częściej. Aczkolwiek nie można stwierdzić, że istnieje gradacja od przemocy emocjonalnej do fizycznej – pierwsza nie musi prowadzić nieodwołalnie do drugiej – to jednak fizyczną można również uznać za przemoc emocjonalną. Na uderzenie wszyscy reagujemy poczuciem upokorzenia i urazy, a więc jest to nie tylko ból fizyczny. Atakowi fizycznemu zaś towarzyszą prawie zawsze wyzwiska, wulgaryzmy, określenia poniżające czyli przemoc psychiczna, która pozwala sprawcy na utrzymanie pełnej kontroli nad ofiarą.

Skutki przemocy

Przemoc może spowodować oprócz szkód fizycznych również trwale i rozległe następstwa w psychice człowieka. Z powodu wielu następstw takich doświadczeń, cierpią nie tylko ci którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy tj. najczęściej dzieci. Tego typu doświadczenia uczą agresywnego stylu zachowania, zwiększają pobudzenie w sytuacjach z elementami agresji, zmniejszają opór przed agresywnym zachowaniem, zaburzają poglądy na rozwiązywanie konfliktów i zmniejszają wrażliwość na agresywne zachowania. Olbrzymie koszty przemocy domowej ponoszą zarówno jednostki, jak i społeczeństwo. Są to także koszty ekonomiczne, związane ze świadczeniami medycznymi dla jej ofiar.

Zasady pomocy

Pomoc osobom doznającym przemocy rozumiemy jako wspieranie zmian życiowych w kierunku „stawania na własnych nogach” w tempie określanym jako posuwanie się małymi krokami z poszanowaniem dla tendencji przeciwnych opóźniających zmianę.

W pierwszej fazie kontaktu z osobami doznającymi przemocy aktualnie rozgrywającej się, formuła poradnictwa ma zasadniczo poważniejsze zastosowanie niż formuła psychoterapii. By móc rozpocząć terapię najpierw należy zatrzymać przemoc i dodać konstruktywnej mocy ofierze. Jeżeli pomagamy osobie, która dzisiaj doznaje przemocy, to zajmujemy się przede wszystkim teraźniejszością, a nie przeszłością. Osobie pokrzywdzonej najpierw trzeba pomóc bronić się, wycofywać albo bezpośrednio zatrzymać przemoc i dopiero wtedy gdy ona ustanie można zająć się śladami krzywd z przeszłości. Najważniejsze zasady, którymi powinniśmy kierować się w procesie pomagania, pamiętając, że nie ma żadnego usprawiedliwienia dla stosowania przemocy to:

- **bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy,**
- **autonomia osoby doznającej przemocy,**
- **odpowiedzialność osoby stosującej przemoc.**

Ponieważ przemoc może spowodować poważne obrażenia, a nawet śmierć istotne jest oszacowanie potencjalnego zagrożenia wystąpieniem groźnych dla życia zachowań przeciwko sobie lub innym ze strony sprawcy, ofiary lub dzieci. Ocena potencjalnego zagrożenia życia powinna być przeprowadzana za każdym razem, gdy rozpoznamy występowanie przemocy domowej. Odpowiedzi twierdzące dotyczące czynników ryzyka powinny być wystarczającym powodem, by jak najszybciej pomóc osobie doznającej przemocy w opracowaniu planu bezpieczeństwa.

Najczęściej podejmowane oddziaływania zewnętrzne pomocy ofiarom to:

- ✓ interwencja,
- ✓ schronienie,
- ✓ informacja,
- ✓ edukacja,
- ✓ specjalistyczne poradnictwo,
- ✓ wsparcie emocjonalne,
- ✓ psychoterapia,
- ✓ pomoc socjalna dająca sytuacyjne oparcie dla dalszych działań.

Procedura „Niebieskie Karty” jako przykład łączenia kompetencji różnych służb

„Niebieskie Karty” to procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Obowiązuje ona w policji od 1998 roku i w pomocy społecznej od 2004 roku. Jest zalecana także do stosowania przez gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, w przypadkach, gdy w rodzinie występuje również problem alkoholowy.

Głównym celem „Niebieskich Kart” jest rozpoznawanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną. Podstawą skuteczności procedury i oferowanej pomocy jest współpraca przedstawicieli różnych służb na rzecz osób doznających i stosujących przemoc w rodzinie.

Rozpoznanie przemocy i wypełnienie „Niebieskiej Karty” przez policjanta czy pracownika socjalnego to początek procesu pomagania. Każda z tych służb ma w swoich ustawowych zapisach możliwość i obowiązek korzystania z pomocy innych osób, instytucji i organizacji, a także podejmowania współpracy, gdy zostanie o to poproszona. W przypadku przemocy w rodzinie działania indywidualne nie przynoszą pożądanych efektów.

Dokumentacja „Niebieskie Karty” dla poszczególnych służb różni się, choć założenia i cele procedury są wspólne. Różnice wynikają z tego, że każda z w/w instytucji ma określone kompetencje i możliwości. Zbiera informacje dostosowane do specyfiki pomocy jakiej może udzielić. Po zebraniu informacji, ustalany jest plan działania, a kolejnym krokiem jest włączenie do procesu pomagania przedstawicieli innych służb.

VIII. Dostępne dane liczbowe na temat zjawiska przemocy w rodzinie w Orchowie w latach 2008 - 2009

Wyjściowymi danymi na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie mogą być dane opracowane przez GOPS Orchowo oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Dane pokrywają się z ogólnokrajowymi wynikami przeprowadzonymi na reprezentatywnej próbie w kraju. Zgodnie z nimi:

- ✓ 12% Polaków zostało przynajmniej raz uderzonych przez partnera lub współmałżonka;

- ✓ 22% badanych przyznaje, że bije lub biło swoje dzieci;
- ✓ 63% badanych przyznaje, że w dzieciństwie byli karani klapsami, w tym:
- ✓ 38% przyznaje, że byli bici pasem lub innym przedmiotem;
- ✓ co czwarty pacjent leczenia odwykowego przyznaje się do stosowania przemocy wobec dzieci, w czasie trwania choroby alkoholowej.

IX. Analiza SWOT

Nazwa **SWOT** jest akronimem słów **Strengths** (mocne strony), **Weaknesses** (słabe strony), **Opportunities** (szanse w otoczeniu), **Threats** (zagrożenia w otoczeniu).

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją.

Jest ona oparta na schemacie klasyfikacji dzielącym wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję organizacji, na:

- ✓ zewnętrzne w stosunku do organizacji i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych,
- ✓ wywierające negatywny wpływ na organizację i mające wpływ pozytywny.

Ze skrzyżowania tych dwóch podziałów powstają cztery kategorie czynników.

Zewnętrzne pozytywne – szanse. Szanse to zjawiska i tendencje w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane stają się impulsem rozwoju oraz osłabiają zagrożenia.

Zewnętrzne negatywne – zagrożenia. Zagrożenia to wszystkie czynniki, które są postrzegane jako bariery dla rozwoju, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń ma destrukcyjny wpływ na rozwój organizacji lub powodzenie inwestycji. Jednocześnie nie pozwala na pełne wykorzystanie szans i mocnych stron.

Wewnętrzne pozytywne – mocne strony, czyli atuty organizacji. Mocne strony, to walory organizacji, które w pozytywny sposób ją wyróżniają.

Wewnętrzne negatywne – słabe strony. Słabe strony, to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznych kwalifikacji.

Analiza SWOT, jako metoda diagnostyczna dokonująca analizy otoczenia zewnętrznego i wewnętrznego danego obszaru problemowego, zakłada trzy etapy postępowania:

- ✓ Identyfikację i analizę: silnych i słabych stron;
- ✓ Identyfikację i analizę: szans i zagrożeń;
- ✓ Określenie strategicznej sytuacji w rozwiązywaniu problemu społecznego.

Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w oparciu o dostępne dane na temat mocnych i słabych stron istniejącego w Orchowie systemu pomocy dla ofiar, świadków i sprawców przemocy w rodzinie, dostępnego zaplecza oraz stosowanych procedur.

WEWNĘTRZNE POZYTYWNE - MOCNE STRONY

- ✓ gotowość współpracy instytucji, organizacji pozarządowych,
- ✓ profesjonalizm kadry (świadomość problemu, ograniczeń),
- ✓ istnienie sprawdzonych procedur (Niebieskie Karty),
- ✓ działalność informacyjna instytucji współpracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ✓ systematyczne podnoszenie kwalifikacji przez kadrę zajmującą się problematyką przemocy w rodzinie,
- ✓ odpowiedzialność osobista i zaangażowanie, otwartość specjalistycznej kadry,
- ✓ rosnące wzajemne zaufanie do osób i instytucji,
- ✓ istniejące zaplecze instytucjonalne m.in.: GOPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, kuratorzy sądowi.

WEWNĘTRZNE NEGATYWNE - SŁABE STRONY

- ✓ niedostateczna liczba specjalistycznej kadry,
- ✓ brak systemu szkoleń interdyscyplinarnych,
- ✓ brak skutecznej współpracy instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:
 - słaby przepływ informacji,
 - niedopracowane, nie działające optymalnie procedury,
- ✓ niedostateczna wiedza o wzajemnych kompetencjach i zapleczu,
- ✓ brak koordynacji działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- ✓ niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących przepisów prawnych (np. zakaz zbliżania się do ofiary, nakaz opuszczenia lokalu, zobowiązanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych),
- ✓ brak warunków do wykonania egzekucji eksmisji wobec sprawców przemocy (brak

- ✓ pomieszczeń tymczasowych , mieszkań socjalnych w zasobach gminy Orchowo),
- ✓ zbyt mała ilość programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy (oświata, służba zdrowia),
- ✓ koncentracja na przemocy pomiędzy dorosłymi, a niedostateczne zauważanie przemocy wobec dziecka i jego sytuacji w rodzinie,
- ✓ niski poziom świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie i jej konsekwencji i wynikająca z tego bierność i tolerancja społeczna dla tego zjawiska,
- ✓ niedostateczna wiedza na temat przemocy w rodzinie wśród pracowników oświaty, służby zdrowia , GOPS

ZEWNĘTRZNE POZYTYWNE – SZANSE

- ✓ wprowadzenie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm),
- ✓ wydanie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych z dnia 6 lipca 2006 roku (Dz. U. Nr 127, poz.890 z 2006),
- ✓ podjęcie uchwały w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006 – 2016 (Uchwała Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 roku),
- ✓ wprowadzenie od 1 października 1998 roku procedury „Niebieskie Karty” w policji i Zarządzenia Nr 162 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 lutego 2008 roku w sprawie metod i form wykonywania przez Policję zadań w związku z przemocą w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”, na podstawie art.7 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o policji (Dz. U. z 2007r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.),
- ✓ obowiązywanie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku,
- ✓ funkcjonujące ogólnopolskie centra pomocy i telefony zaufania,
- ✓ realizowana przez policję i pomoc społeczną procedura „Niebieskie Karty”,
- ✓ większe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na finansowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m.in. na poszerzanie i tworzenie zaplecza, profesjonalne szkolenie kadry, superwizję,

- ✓ zwiększająca się świadomość społeczna na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- ✓ przychyłność władz samorządowych i lokalnych mediów,
- ✓ gotowość do współpracy służb, instytucji i organizacji pozarządowych.

ZEWNĘTRZNE NEGATYWNE – ZAGROŻENIA

- ✓ obecnie brak stałego zabezpieczenia finansowego dla realizacji GPPpWR,
- ✓ niskie wynagrodzenia specjalistów,
- ✓ brak zaplecza zabezpieczającego egzekucje egzekucji sprawców przemocy w rodzinie,
- ✓ mała (niewystarczająca) wiedza interdyscyplinarna nt. zjawiska przemocy i mała świadomość problemu (wśród osób i instytucji, które powinny reagować w sytuacji przemocy w rodzinie np.: szkoła, służba zdrowia, środowisko sąsiedzkie itp.),
- ✓ nadal funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy w rodzinie,
- ✓ skomplikowane procedury pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej,
- ✓ brak jednolitej metodologii zbierania danych nt. przemocy w rodzinie, co skutkuje niepełną diagnozą i niewystarczającym rozeznaniem potrzeb,
- ✓ występowanie sprzeczności pomiędzy istniejącymi przepisami prawa, a możliwością ich wykonania w praktyce przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości,
- ✓ niski poziom wiedzy społecznej nt. istniejącego zaplecza i możliwości korzystania z pomocy,
- ✓ mała przejrzystość zasad finansowania działalności różnych instytucji i organizacji pomocowych.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W ORCHOWIE na lata 2010 – 2020

X. Harmonogram działań Programu – główne zadania

1. Zapobieganie występowania przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej.
2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.
4. Realizatorzy Programu.

**HARMONOGRAM DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W Orchowie
NA LATA 2010 - 2020**

1. Zapobieganie występowania przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej

Zadania i sposób realizacji

- **Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie**
 - a) Rejestrowanie przypadków przemocy domowej.
 - b) Sporządzanie rocznego raportu na temat zarejestrowanych przypadków przemocy w oparciu o prowadzoną dokumentację.
- **Profilaktyka i edukacja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowana do różnych grup społecznych**
 - a) Organizowanie i udział w kampaniach społecznych
 - b) Opracowywanie i publikowanie materiałów informacyjnych na temat zjawiska przemocy i instytucji udzielających pomocy (plakaty, ulotki, broszury).
- **Promowanie zachowań nieagresywnych i społecznie pożądanых wśród dzieci i młodzieży**
 - a) Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
 - b) Organizowanie alternatywnych (aktywnych) form spędzania czasu wolnego (działalność świetlic, klubów itp.)
- **Edukacja osób dorosłych (rodziców, opiekunów)**
 - a) Realizacja programów edukacyjnych na temat przemocy w rodzinie.
 - b) Popularyzacja i zwiększenie dostępności do poradnictwa indywidualnego i grupowego.

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU:

- ✓ dane z ankiet lub innych badań o charakterze socjologicznym pozwalających na ocenę stopnia świadomości społecznej
- ✓ liczba dzieci i młodzieży objętych edukacją, zajęciami profilaktycznymi i alternatywnymi formami spędzania czasu wolnego
- ✓ liczba osób dorosłych objętych działaniami edukacyjnymi, poradnictwem i programami profilaktycznymi

2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy

Zadania i sposób realizacji

- **Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy, pozostającym w rodzinie**
 - a) Zwiększanie liczby osób objętych poradnictwem psychologicznym, pedagogicznym, prawnym, medycznym, socjalnym i popularyzacja tych form pomocy.
 - b) Wypracowanie jednolitej procedury postępowania podczas interwencji kryzysowej wobec osoby doznającej przemocy w rodzinie.
 - Zwiększenie znaczenia pracy socjalnej w procesie pomagania ofiarom przemocy w rodzinie
 - Popularyzacja działalności grup pomocowych, samopomocowych i terapeutycznych dla osób dorosłych doznających przemocy w rodzinie
 - Popularyzacja terapii indywidualnej, małżeńskiej, rodzinnej oraz zwiększenie dostępności do tej formy pomocy.
- **Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę**

Powszechne stosowanie istniejących rozwiązań prawnych mających na celu odseparowanie sprawcy przemocy od ofiary (zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, tymczasowe aresztowanie, nakaz opuszczenia mieszkania, odwiezienie do Izby Wytrzeźwień, orzeczenie eksmisji, stworzenie warunków do jej egzekucji).
- **Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy przebywającym w placówkach**
 - a) Tworzenie i realizacja programów pomocy opierających się głównie na współpracy ze środowiskiem w celu przyspieszenia procesu bezpiecznego powrotu dziecka do domu rodzinnego.
 - b) Przyspieszenie procedur sądowych w sprawach związanych z sytuacją dzieci krzywdzonych w celu skrócenia czasu ich pobytu w placówkach interwencyjnych.

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU:

- liczba podjętych interwencji kryzysowych wobec ofiar przemocy (dorośli i dzieci)
- liczba osób dorosłych i dzieci objętych poradnictwem, terapią rodzinną, psychoterapią
- ✓ liczba osób objętych grupowymi zajęciami edukacyjno – profilaktycznymi (dorośli / dzieci)
- ✓ liczba osób (kobiety / mężczyźni / dzieci), którym udzielono całodobowego schronienia
- ✓ liczba dzieci i młodzieży doznającej przemocy, zgłoszonej przez wychowawców placówek wsparcia dziennego
- ✓ liczba instytucji, które działają w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- ✓ ilość wypełnionych „Niebieskich kart” i liczba rodzin objętych tą procedurą
- ✓ liczba wyroków w sprawach karnych z art. 207
- ✓ liczba wyroków Sądu Rodzinnego w sprawach dzieci krzywdzonych - ofiar przemocy
- ✓ ilość spraw, w których zastosowano środki zapobiegawcze wobec sprawców przemocy

3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc

Zadania i sposób realizacji

▪ Działania interwencyjne

- a) Izolowanie sprawców od ofiar, zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- b) Wprowadzenie do stosowanej już procedury „Niebieskie Karty” obowiązku odbywania rozmów prewencyjnych ze sprawcami przemocy o konsekwencjach prawnych ich czynów i informowanie o możliwości korzystania przez nich z pomocy psychologicznej.
- c) Poszukiwanie możliwości tworzenia pomieszczeń tymczasowych w zasobach gminy Orchowo w celu stworzenia warunków do realizacji egzekucji eksmisji sprawców przemocy.

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU:

- ✓ liczba oddziaływań interwencyjnych wobec sprawców: liczba osób wobec których zastosowano zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, tymczasowe aresztowanie, nakaz opuszczenia mieszkania, odwiezienie do Izby Wytrzeźwień, orzeczenie eksmisji
 - ✓ ilość wypełnionych „Niebieskich Kart” przez policję, pomoc społeczną, placówki leczenia odwykowego
 - ✓ liczba ponownych incydentów stosowania przemocy wśród sprawców objętych procedurą „Niebieskie Karty”
 - ✓ liczba sprawców zobowiązanych wyrokiem sądu do uczestnictwa w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych
 - ✓ liczba sprawców objętych działaniami edukacyjno-korekcyjnymi
 - ✓ ilość osób skazanych z art. 207
 - ✓ ilość wykonanych eksmisji sprawców przemocy w stosunku do ilości wyroków
 - ✓ ilość pomieszczeń tymczasowych utworzonych w zasobach gminy
- Zwiększenie efektywności współpracy służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie**
- a) Popularyzacja działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w placówkach służby zdrowia i placówkach oświatowych.
 - b) Utworzenie gminnej bazy danych o najbliższych i krajowych placówkach i instytucjach świadczących pomoc w sytuacji przemocy w rodzinie.

▪ **Monitorowanie i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Orchowo**

- a) Dokonywanie okresowej ewaluacji Programu.
- b) Inicjowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy
- c) Korzystanie z doświadczeń innych gmin, realizujących opracowane i wdrożone przez siebie lokalne programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie

4. Realizatorzy Programu

- ✓ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orchowie
- ✓ Urząd Gminy w Orchowie
- ✓ Rada Gminy Orchowo
- ✓ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Orchowo
- ✓ Posterunek Policji w Orchowie
- ✓ Szkoły i inne placówki (w tym świetlice środowiskowe i szkolne) w Gminie Orchowo
- ✓ Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ładku
- ✓ Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Strzelnie
- ✓ Towarzystwo Przyjaciół Gminy Orchowo oraz inne organizacje pozarządowe
- ✓ Kościół
- ✓ Instytucje szkoleniowe: podmioty gospodarcze publiczne i niepubliczne
- ✓ Lokalne media

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Orchowo

Hieronim Adamczyk